

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Tolonen, Tiina & Elsilä, Anu

Julkaisun nimi: Lisättyä todellisuutta kirjastossa

Julkaisuvuosi: 2019

Versio: Julkaistu versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdetä:

Tolonen, T. & Elsilä, A. (2019). Lisättyä todellisuutta kirjastossa. Kreodi, (1).

Haettu 1.4.2019 osoitteesta

<https://www.kreodi.fi/en/30/Uutta/538/Lis%C3%A4tty%C3%A4-todellisuutta-kirjastossa.htm>

Kuva: Pixabay CC0

18.02.2019, 20:01

LISÄTTYÄ TODELLISUUTTA KIRJASTOSSA

TIINA TOLONEN

Anu Elsilä

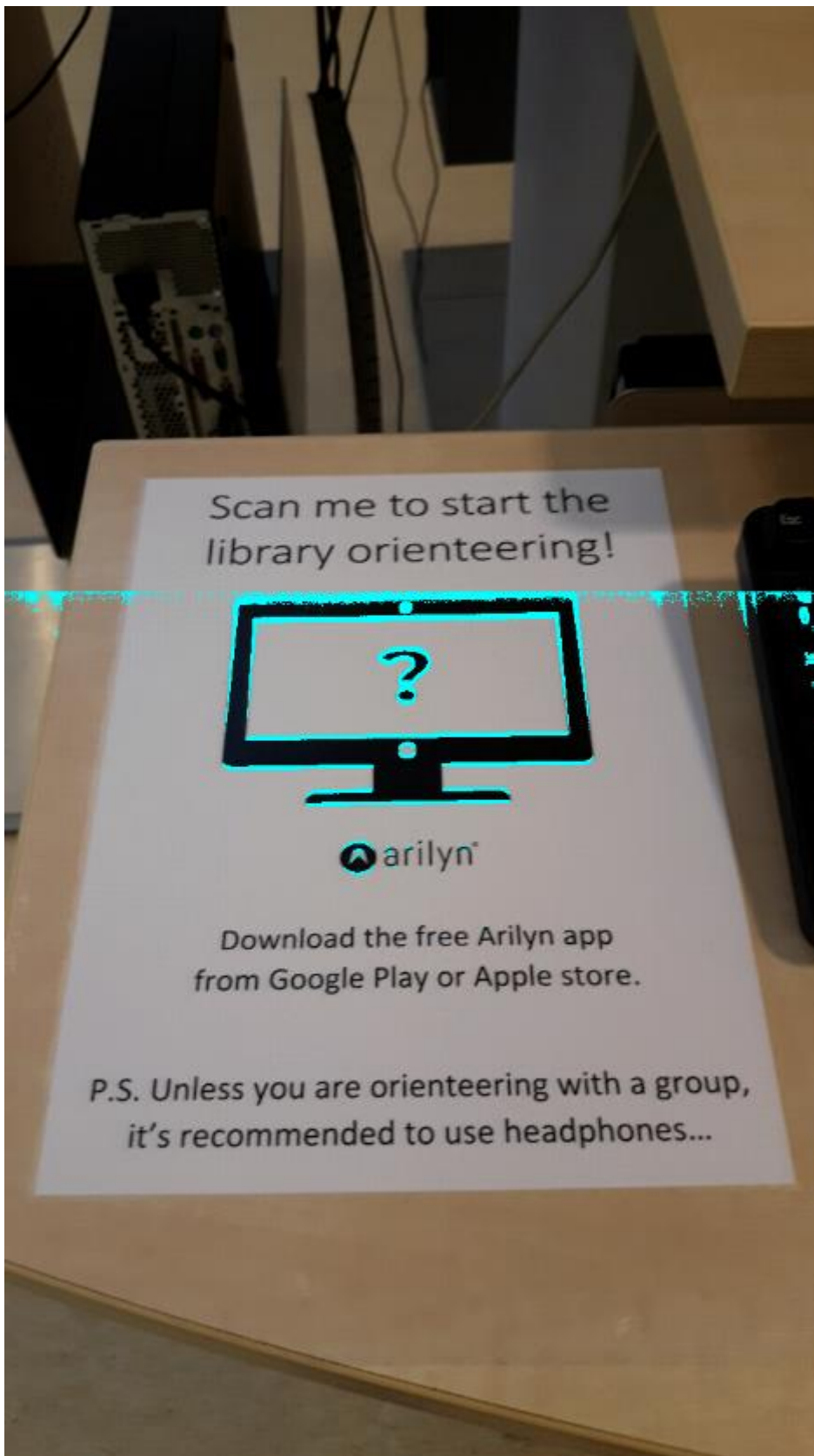
Oulun ammattikorkeakoulun kirjasto hankki käyttöönsä loppuvuodesta 2018 lisenssin [Arilyn](#) -nimiseen sovellukseen, jonka avulla on mahdollista luoda laajoja ja vuorovaikutteisia virtuaaliympäristöjä. Arilyn on suomalaisen Robust North -yhtiön kehittämä tuote, joka koostuu kahdesta eri osasta. Kuluttajille on suunnattu mobiilisovellus, joka tuo lisättyä todellisuutta ympäristöön ja yrityksille taas managersovellus, joka on portaali erilaisten virtuaalielämysten luomiseen ja hallintaan.

Lisätty todellisuus (augmented reality, AR) on teknologia, jossa todelliseen ympäristöön lisätään tietokoneella tuotettua tietoa, esimerkiksi animaatiota, grafiikkaa, videota tai ääntä. Näkymää tarkastellaan älypuhelimien, tabletin tai erityisten AR-lasien kautta. Teknologiaa voidaan käyttää viihteen lisäksi myös erilaisten kokoonpano-, kunnossapito- tai korjaustöiden helpottamiseksi.

Arilyn-sovellus on tullut viime aikoina tutuksi esimerkiksi keskustakirjasto Oodin rakennusvaiheessa, sen avulla pääsi tutustumaan valmistuvan rakennuksen eri kerroksiin. Valion maitopurkit taas valjastettiin osaksi uuden Tuntemattoman markkinointikampanjaa. Maitopurkkien kyljissä nähdyt elokuvajulisteet heräsivät eloon tämän sovelluksen avulla. Viime jouluna Stockmann-tavarataloissa etsittiin pähkinöitä satumaisessa seikkailussa liito-orava Mantelin johdatuksella. Tämäkin seikkailu avautui Arilyn avustuksella. Arilyniä ovat hyödyntäneet myös useat lehdet kuten Image ja Aku Ankka. Elokuussa 2018 Aku Ankan laulaja Sannille omistetussa tarinassa oli mukana AR-ulottuvuus. Skannatessa Arilynilla Sanni-tarinaa pomppasi ruudulle virtuaalinen Sanni, jolta saattoi voittaa liput hänen konserttiinsa.

Ryhdyimme miettimään sovelluksen hyödynnettävyyttä kirjastokäytössä, kun näimme Oamkin alumneille suunnatun esitteen. Siinä rehtori Jouko Paason virtuaalinen hahmo nousee Arilyn-sovelluksen kautta pitämään pienen puheen ammattikorkeakoulustamme valmistuneille. Lähes ensimmäisenä nousi mieleen virtuaalinen kirjastoesittely, jonka voi kuka tahansa itsenäisesti tehdä. Erityisesti ajattelimme opiskelijoita, jotka käyttävät kirjastoa omatoimiaikoina, kun henkilökunta ei ole paikalla. Saatuamme koulutuksen manager-sovelluksen käyttöön olimme valmiina suunnittelemaan toteutusta.

Konsepti Tee-se-itse kirjastoinfolle syntyi lopulta kuin itsestään. Kirjastoinfo alkaisi tiedonhakukoneelta, jossa skannataan infon ensimmäinen "rasti", mistä avautuu video, jossa esitellään, miten kirjoja etsitään Leevi-Finnasta, ja miten ne on järjestetty hyllyihin. Videon lopuksi suunnistaja ohjataan etsimään tietty kirja hyllystä ja skannaamaan seuraavaksi se. Näin asiakas etenee "rastilta" toiselle, kunnes hänelle on Arilyn-sovelluksen avulla esitelty mm. automaattien käyttö, varausten noutaminen itsepalveluhyllystä, kirjaston painetut ja elektroniset lehtikokoelmat sekä tietysti omatoimikäyttö.

Arilyn-target kirjaston asiakaskoneen yhteydessä. Kuva: Anu Elsilä

Toistaiseksi meillä on käytössä pari erilaista lisätyllä todellisuudella höystettyä julistetta, joissa ohjataan mm. omatoimiasionnissa sekä automaattien käytössä. Kevään mittaan meillä on tarkoitus kokeilla vielä muitakin käyttötapoja. Tee-se-itse kirjastoinfo tullaan koeajamaan täydessä mittakaavassa syksyllä uusien opiskelijoiden saapuessa, joten loppuvuoteen 2019 mennessä uskoisimme, että meillä on sanottavaa lisätyn todellisuuden käytettävyydestä kirjastoympäristössä.

Katso Oamkin kirjaston Arilyn-video Youtubesta: <https://youtu.be/wDkFqGe90KY>